

Tillatelse til mottak, håndtering, behandling og deponering av avfall for Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS

Tillatelsen er gitt i medhold av

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11, 16, 18 og 29.
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 1. juni 2004, kapittel 9 om deponering av avfall § 9-7 og kapittel 11 om farlig avfall § 11-6.

Tillatelsen gjelder for deponi med gassoppsamlingsanlegg og sigevannrensaneanlegg, sorteringsanlegg for næringsavfall, biogassanlegg og gjenvinningsstasjoner/miljøstasjoner.

Tillatelsen erstatter tillatelse av 26.5.2011 på grunnlag av Klifs opphevelse av Fylkesmannens vedtak om avslag på søknad om utvidelse av biogassanlegg. Øvrig grunnlag for tillatelsen er søknad datert 17.12.2010, samt opplysninger fremkommet under behandlingen og tidligere tillatelser.

Bedrifts- og anleggsdata:

Anleggseier	Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS
Beliggenhet/gateadresse	Musmyrveien 10
Gårds- og bruksnr	90/19 og 95/20
Postadresse	3520 Jevnaker
Kommune og fylke	Jevnaker, Oppland
Org. nummer	872 337 482, eies av 966 494 816
NACE-kode og bransje	38.210 Behandling og disponering av ikke-farlig avfall
Kategori for virksomheten ¹	5.4 Fyllplasser som mottar over 10 tonn per dag, eller som har en samlet kapasitet på over 25.000 tonn, med unntak av fyllplasser for inert avfall
Tillatelsesnr ²	2011.075.T

Deponi

Deponikategori ³	Kategori 2 – Deponi for ordinært avfall
NOSE-kode	109.04.04 Deponi
Risikoklasse anlegg ⁴	2
Anleggsnr ₂	0532.0010.08 Trollmyra Jevnaker

Gjenvinningsstasjoner

NOSE-kode	109.00.00 Behandling og disponering av avfall
Risikoklasse anlegg ₄	3
Anleggsnr ₂	0532.0010.01 Trollmyra, Jevnaker
	0534.0016.01 Mohagen, Gran
	0533.0008.01 Roa, Lunner

¹ Jf vedlegg I til forurensningsforskriften kap. 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

² Jf forurensningsmyndighetenes database Forurensning

³ Jf avfallsforskriften § 9-5 om deponikategorier

⁴ Jf § 39-6 i forurensningsforskriften § 39 om gebyr for kontroller

Fylkesmannens arkivkode: 2007/4936 471	Dato: 11.7.2012
..... Vebjørn Knarrum Avdelingsdirektør Stein Egil Granli Overingeniør

Tillatelsens omfang

Denne tillatelsen er en revisjon av tidligere tillatelse og utgjør en samlet tillatelse for all virksomhet innenfor Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS (HRA) sitt ansvarsområde i Oppland. Tillatelsen omfatter følgende anlegg:

Anlegg	Lokalisering	Gjelder	Vilkårssett
Alle		Vilkår som gjelder for alle anlegg.	1
Avsluttet avfallsdeponi	Trollmyra, Jevnaker	Etterdrift.	2
Avfallsdeponi i drift	Trollmyra, Jevnaker	Deponi uten nedbrytbart avfall.	3
Biogassanlegg	Trollmyra, Jevnaker	Behandling av inntil 20.000 tonn våtorganisk avfall pr. år.	4
Gassoppsamlingsanlegg	Trollmyra, Jevnaker	Felles oppsamling av gass fra alle deponi.	5
Renseanlegg	Trollmyra, Jevnaker	Renseanlegg for sigevann fra deponi og prosessvann fra biogassanlegg.	6
Sorteringsanlegg og mellomagring	Trollmyra, Jevnaker	Ettersortering av næringsavfall og mellomagring.	7
Gjenvinningsstasjoner	Trollmyra, Jevnaker Mohagen, Gran Roa, Lunner	Gjelder mottak av sortert avfall som skal til gjenvinning, inkludert farlig avfall og restavfall.	8

Tillatelsen omfatter mottak, håndtering, behandling og deponering av avfall etter nærmere fastsatte vilkår, og gjelder fram til ny revisjon.

Bedriften skal utarbeide et overvåkningsprogram, som er tilstrekkelig til å avdekke eventuelle uakseptable utslipp av miljøgifter fra deponiet til omgivelsene. Overvåkningsprogram med fastsatte prøvepunkt og analysefrekvens fremlegges for Fylkesmannen innen 1.1.2013. Se vilkårssett 6.

Denne tillatelsen fritar ikke HRA for innhenting av tillatelser for andre sider ved virksomheten på avfallsplassen.

Fylkesmannen gjør oppmerksom på at skader som måtte oppstå i henhold til denne tillatelsen ikke fritar HRA eller kommunen for plikt til å betale erstatning eller vederlag etter granneloven, jf. forurensningsloven § 56.

HRA eller selskapets eiere har plikt til etterdrift av deponi i 30 år etter avslutningstidspunkt.

Innholdsfortegnelse:

1. Generelle vilkår alle anlegg.....	6
1.1 Ramme for tillatelsen	6
1.2 Forurensningsmyndigheten	6
1.3 Plikt til å redusere forurensning	6
1.4 Nærmiljøtiltak	7
1.4.1 Lukt, støv og støy	7
1.4.2 Inngjerding, port og informasjon.....	7
1.4.3 Adkomst og veier på anlegget.....	8
1.4.4 Bekjempelse av skadedyr	8
1.5 Internkontroll	8
1.6 Journalføring drift	8
1.7 Rapportering og informasjon	8
1.7.1 Elektronisk rapportering deponi.....	9
1.7.2 Årsrapport, alle anlegg.....	9
1.8 Dokumentasjon av anleggene.....	9
1.9 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	10
1.9.1 Forebyggende tiltak.....	10
1.9.2 Etablering av beredskap.....	10
1.9.3 Varsling av akutt forurensning	10
1.10 Eierskifte	10
1.11 Ansvarsforhold	10
1.12 Overtredelse av vilkårene.....	10
1.13 Finansiell garanti.....	10
2. Vilkår for avsluttet deponi	12
2.1 Krav til etterdrift.....	12
2.1.1 Drift av sigevannsanlegg	12
2.1.2 Drift av gassanlegg deponi.....	12
2.2 Krav til kontroll og overvåkning	12
2.2.1 Toppdekke og setninger	12
2.2.2 Deponigass.....	13
2.2.3 Sigevann	13
2.2.4 Grunnvann	13
2.3 Opphør av etterdrift.....	13
3. Vilkår for deponi i drift.....	14
3.1 Avfall som tillates deponert.....	14
3.2 Behandling av avfall før deponering.....	14
3.3 Krav til deponeringen.....	14
3.4 Beskyttelse av jord og vann.....	15
3.4.1 Tiltak for å redusere sigevannsmengden	15
3.4.2 Tiltak mot utlekking av sigevann	15
3.5 Oppfylling og drift av deponi	15
3.5.1 Oppfylling.....	15
3.5.2 Drift.....	16
3.6 Kontroll og overvåkning.....	16
3.7 Avslutning og etterdrift.....	16
3.7.1 Trinnvis avslutning	16
3.7.2 Endelig avslutning og etterdrift.....	16

4. Vilkår for biogassanlegg	18
4.1 Rammer	18
4.2 Type avfall	18
4.3 Sikring av avfallskvaliteten og sluttproduktet	18
4.3.1 Registrering og kvalitetssikring	18
4.3.2 Drift	18
4.3.3 Utendørs lagring	19
4.4 Luktutslipp	19
4.4.2 Luftmengder	19
4.4.3 Luftrensing	19
4.4.4 Driftsstans	19
4.5 Utslipp til vann	20
5. Vilkår for gassoppsamlingsanlegg for deponi og biogassanlegg	21
5.1 Optimalisert uttak av deponigass	21
5.2 Utnyttelse av gass fra deponi og biogassanlegg	21
5.3 Registrering av deponigass	21
5.4 Overvåkning av deponigass	21
6. Vilkår for renseanlegg	23
5.1 Oppsamling og behandling av sigevann og prosessvann	23
5.2 Overvåkning av sigevann, overflatevann og grunnvann	23
5.3 Utslipp til luft	23
7. Vilkår for sorteringsanlegg	24
7.1 Utforming av sorteringsanlegg	24
7.2 Drift av sorteringsanlegg	24
7.3 Mellomlagring av avfall	24
7.3.1 Sortert avfall	24
7.3.2 Forurensede masser	25
8. Vilkår for gjenvinningsstasjoner	26
8.1 Tillatte avfallsfraksjoner	26
8.2 Drift	26
8.3 EE-avfall	27
8.4 Asbestholdig avfall	27
VEDLEGG 1	28
VEDLEGG 2	29
VEDLEGG 3	30

Tittel:	Tillatelse til innsamling, håndtering og behandling av avfall		Vilkårssett nr. 1
Bedrift:	Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS	Gitt dato:	26.5.2011
Anlegg:	ALLE ANLEGG	Endret dato:	11.7.2012
Sted:	Trollmyra, Jevnaker kommune Roa, Lunner kommune Mohagen, Gran kommune		

1. Generelle vilkår alle anlegg

Dette er generelle vilkår som gjelder for alle anlegg som er regulert av denne tillatelsen.

1.1 Ramme for tillatelsen

Tillatelsen omfatter mottak, håndtering, behandling og deponering av avfall etter nærmere fastsatte vilkår.

Tillatelsen gjelder fram til ny revisjon. Med bakgrunn i den utvikling som eksisterer på dette området, vil det være naturlig med en ny revisjon om 5-10 år, og senest ved avslutning av ett eller flere av anleggene.

Tillatelsen kan endres etter forurensningsloven⁵ § 18 dersom Fylkesmannen finner det nødvendig.

1.2 Forurensningsmyndigheten

Fylkesmannen i Oppland fører tilsyn med at bestemmelsene i denne tillatelsen overholdes. HRA plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de etater og institusjoner disse bemyndiger, inspisere anleggene og virksomheten til enhver tid. HRA skal også gi forurensningsmyndigheten de opplysninger som er nødvendig for at den kan utføre sine gjøremål, jf. forurensningsloven §§ 49 og 50.

Fylkesmannen kan pålegge HRA å sørge for eller bekoste undersøkelser eller lignende tiltak for å fastslå om og i hvilken grad virksomheten fører eller kan føre til forurensning.

Dersom driften av anleggene forårsaker uforutsette miljøulempere for omgivelsene, kan Fylkesmannen pålegge selskapet å foreta nødvendige endringer i anlegg og drift, eventuelt stanse hele virksomheten eller deler for kortere eller lengre tid.

1.3 Plikt til å redusere forurensning

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, er uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter HRA å redusere sine utslipp, herunder støy og lukt, så langt dette er mulig uten urimelige kost/nytte vurdering.

HRA plikter å sørge for og bekoste undersøkelser eller lignende tiltak for å fastslå eventuell forurensning, samt kartlegge årsaken til eller virkningene av inntrådt forurensning, og klarlegge hvordan forurensningen kan motvirkes.

Dersom det som følge av unormale driftsforhold, unormale klimatiske forhold, eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

⁵ LOV 1981-03-13 nr 06: Lov om vern mot forurensninger og om avfall

1.4 Nærmiljøtiltak

1.4.1 Lukt, støv og støy

Lukt, støv og støy fra anleggene skal til enhver tid være så lavt at eksisterende boligområder og offentlige områder ikke blir nevneverdig sjenert.

Ved gjentatte naboklager på lukt kan Fylkesmannen kreve ytterligere dokumentasjon på at bedriften verifiserer luktgrensene gjennom luktprøvetaking i hht. NS-EN 13725, i kombinasjon med en spredningsmodell. Klager skal loggføres sammen med en beskrivelse av hvilke tiltak som er iverksatt for å avbøte på plagen.

Dersom det oppstår lukt fra anleggene, vil Fylkesmannen kunne stille krav om endret behandling av avfallet slik at en kan få kontroll med luktutslipp.

Diffuse utslipp er utslipp som ofte ikke er konsentrert til et punktutslipp, men som kan komme fra arealkilder som renseanlegg og lagune, deponioverflate og åpne dører fra behandlingsanlegg mv. Frekvensen av gjenkjennbar lukt fra diffuse utslipp ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overstige 1 prosent av timene i en måned.

Det skal iverksettes naboundersøkelse eller tas i bruk et profesjonelt feltluktpanel for å dokumentere at dette kravet overholdes. Undersøkelsen skal utføres av virksomheten innen 6 måneder etter at denne tillatelsen har trådt i kraft.

Ved gjentatte naboklager på lukt vil Fylkesmannen kunne kreve ytterligere verifisering av at kravet til utslipp fra diffuse utslipp overholdes.

For å unngå støvproblemer i nærmiljøet skal veier og plasser rengjøres/vedlikeholdes regelmessig, eller andre støvreduserende tiltak skal settes i verk.

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager og rekreasjonsområder skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi døgnmiddel ved mest støyutsatte fasade:

Dag (kl. 07-19)	Kveld (kl.19-23)	Natt (kl. 23-07)	Natt (kl. 23-07)
$L_{pAekv12h}$	$L_{pAekv4h}$	$L_{pAekv8h}$	L_{A1}
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	60 dB(A)

L_{pAekvT} : gjennomsnittlige (energimidlede) nivået for varierende støy over en bestemt tidsperiode T

L_{A1} : statistisk maksimalnivå, uttrykt som det støynivået som overskrides i 1 % av tiden (T-1442)

Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av avfall. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

1.4.2 Inngjerding, port og informasjon

Anleggene skal være fysisk avsperrert slik at uvedkommende ikke kan komme inn på området. Utenom åpningstider skal området være stengt og låst. Ved inngangspartiet skal det være tydelige skilt med opplysninger om regler og avfallslevering.

Avfallsanlegget skal, der hvor det er relevant for å redusere naboers sjenanse av anlegget, skjermes mot innsyn.

Flygeavfall skal begrenses mest mulig. Om nødvendig må HRA sørge for opprydning.

1.4.3 Adkomst og veier på anlegget

Atkomst til anleggene og kjøreveier inne på områdene skal være dimensjonert slik at de har tilstrekkelig bæreevne for å tåle trafikk av tunge kjøretøyer.

HRA plikter alltid å holde anlegget og områdene omkring anlegget, inkludert nærmeste tilførselsveier, i orden og fri for forsøpling. Det tillates ikke lagring av gjenstander og avfall utenfor det inngjerdet området.

1.4.4 Bekjempelse av skadedyr

Tilhold av skadedyr og fugler på anlegget skal overvåkes. Bedriften plikter å sette i verk nødvendige tiltak for å redusere omfanget hvis smittefare eller hensyn til naboer krever det.

1.5 Internkontroll

I følge internkontrollforskriften⁶ plikter bedriften å utarbeide et internkontrollsystem for sin virksomhet for å sikre at blant annet kravene i denne tillatelsen overholdes. I et slikt system inngår miljørisikovurdering, driftsrutiner og driftsplan, driftsjournal, beredskapsplan, avviksrapportering og avvikshåndtering.

Bedriften skal etablere en kommunikasjonsplan som skal ha som overordnet mål å skape samsvar mellom det som kommuniseres ut fra bedriften og det som faktisk gjøres i forhold til lukt og luktutslipp. Kommunikasjonsplanen skal bl.a. ivareta nærområdets og tilsynsmyndighetens behov for informasjon ved en eventuell luktulempe.

Bedriften har plikt til å påse at anleggene som omfattes av denne tillatelsen drives med kompetent personale. Når det gjelder personale som skal håndtere farlig avfall, plikter selskapet å la disse gjennomgå nødvendig opplæring.

Bedriftens personell skal ha relevant kompetanse om faktorer som påvirker luktforholdene ved anlegget og produksjonen.

Driftsjournal skal oppbevares i 10 år, og forevises forurensningsmyndighet på forespørsel.

Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

1.6 Journalføring drift

Det skal føres daglig driftsjournal. Noe avhengig av anleggets art, skal følgende forhold registreres:

1. Dato for mottak av avfallsleveranse.
2. Mengde og kategori avfall som leveres.
3. Basiskarakterisering av avfall til deponi, og resultat fra stikkprøvekontroller av avfallets sammensetning.
4. For farlig avfall skal deklarasjonsnummer, avfallsprodusent, avfallstype i henhold til forskrift om farlig avfall, fareklasse, mengde avfall og antall kolli registreres. Det skal også registreres når avfallet forlater HRA og hvor det leveres.
5. Eventuelle avvik fra vilkårene i denne tillatelsen.

Forurensningsmyndigheten kan pålegge HRA å sende kopi eller sammendrag av journaler.

1.7 Rapportering og informasjon

⁶ FOR 1996-12-06 nr 1127 Forskrift om systematisk helse-, miljø-, og sikkerhetsarbeid i virksomheter

1.7.1 Elektronisk rapportering deponi

Selskapet skal innen 1. mars hvert påfølgende år rapportere elektronisk på internett via Altinn.no. Det henvises til Veiledning til egenkontrollrapportering for industri- og avfallsdeponier (TA-2886/2012). Avfallskoder i NS9431⁷ skal benyttes. For farlig avfall skal i tillegg EAL-koder brukes.

Det skal rapporteres mengder og typer avfall på deponi, samt mengde dekkmasser.

For sigevann skal det minimum rapporteres på:

- konsentrasjoner av forurensningskomponenter i sigevannet ut fra deponiet (før rensing)
- konsentrasjoner av forurensningskomponenter i sigevannet etter lokal rensing
- sigevannsmengde, totalt for året

For overvann og grunnvann skal rapporteringen omfatte konsentrasjoner av forurensningskomponenter oppstrøms og nedstrøms deponiet.

Se vilkårssett 6 om overvåking av sigevann, overvann og grunnvann.

For deponigass skal det minimum rapporteres på:

- antall driftstimer for anlegget siste år
- mengde gass oppsamlet
- volumprosent metan i gass og samlet energimengde (MWh pr år)
- mengde metan til fakling, varme og elektrisitet

I tillegg skal rapporteringen omfatte et vedlegg, hvor det gis en:

- vurdering av analyseresultatene for vannovervåkingen
- vurdering av behov for tiltak ift vannhåndteringen
- oversikt over eller resultat av kontroll med metanemisjon fra deponiets overflate
- oversikt over utførte miljøtiltak
- oversikt over setninger inntruffet siste tre år.

1.7.2 Årsrapport, alle anlegg

Selskapet skal innen 1. mars hvert påfølgende år gi opplysninger om driften ved anleggene. Denne rapporten skal omfatte resultat av registrering og kontroll av mottatt avfall, overvåkingsdata i henhold til vilkår i denne tillatelsen, samt alle forhold som påvirker miljøet, eksempelvis:

- Kontroll av sigevannets influens på grunnvann.
- Kontroll av utslipp til luft.
- Mengde gass oppsamlet og utnyttelse.
- Antall stikkprøvekontroller for avfall til deponi og resultater av disse.
- Om miljøkravene i tillatelsen er tilfredsstillt, og eventuelle avvik.
- Om det forekommer miljøulemper som etter eierens vurdering bør utbedres.
- Vurdering av resultater og behov for tiltak.
- Evaluering av klager på lukt.

1.8 Dokumentasjon av anleggene

Det skal til enhver tid foreligge godkjent reguleringsplan, ajourførte kart over avsluttede deponiområder, omfang av eksisterende og planlagte deponiområder, høyder, maksimale helninger, anvisninger til avslutningsplan, og lignende. Områder med farlig avfall skal særlig avmerkes.

Det skal til enhver tid foreligge ajourførte tegninger over alle tekniske installasjoner. Det vil si bygninger, kummer, drengrofter og ledninger, bekkelukninger, utslippsarrangement og renseanlegg for sigevann/prosessvann, bunntettingsmetoder/system, gassuttak, overdekkingsystem, topptetting og lignende med materialvalg og driftsmetoder under ulike tidsrom.

⁷ Denne inndelingen er i samsvar med strukturen i databasen Forurensning.

Tittel:	Tillatelse til innsamling, håndtering og behandling av avfall	Vilkårssett nr. 2
Bedrift:	Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS	Gitt dato: 26.5.2011
Anlegg:	AVSLUTTET DEPONI	Endret dato:
Sted:	Trollmyra i Jevnaker kommune	UTM-nord: 575500 UTM-øst: 6677300

2. Vilkår for avsluttet deponi

Deponi for nedbrytbart avfall er avsluttet og tildekket i 2009. Luktundersøkelser utført i 2007 og 2010 viser at dette deponiet er årsak til luktproblemer. HRA skal derfor ha stort fokus på luktreduserende tiltak i etterdriftsfasen.

Bygge- og gravearbeider på denne delen av eiendommen kan ikke finne sted uten at Fylkesmannen er varslet og har gitt sin tillatelse til slike arbeider. Videre skal Fylkesmannen varsles dersom faktisk bruk av eiendommen endres vesentlig.

2.1 Krav til etterdrift

Med etterdriftsfasen menes tiden fra godkjent avslutning og frem til det tidspunkt deponiet ikke lenger kan medføre skadevirkninger på miljøet og menneskers helse.

HRA eller selskapets eiere har plikt til etterdrift av deponi i 30 år etter avslutningstidspunkt.

2.1.1 Drift av sigevannsanlegg

Det skal minimum hvert femte år gjennomføres en vurdering av behovet for fortsatt drift av sigevannsanlegg og tiltak for oppgradering av anlegget.

2.1.2 Drift av gassanlegg deponi

Oppsamling, behandling og utnyttelse av deponigass skal utføres på en slik måte at helse- eller miljøfare ikke oppstår. Det forutsettes at anlegget rehabiliteres jevnlig.

Det skal hvert femte år gjennomføres en vurdering av behovet for fortsatt drift av gassanlegg og tiltak for oppgradering av anlegget. Gassanlegget skal drives og vedlikeholdes så lenge det produseres tilstrekkelig mengde gass til drift av fakkel.

Eventuelt opphør av gassuttak skal godkjennes av Fylkesmannen i forkant.

2.2 Krav til kontroll og overvåkning

Deponiet skal i etterdriftsfasen ha et overvåkingsprogram for sigevann, overflatevann og grunnvann i henhold til avfallsforskriften kapittel 9 vedlegg III og Klif sin veileder TA 2077/2005. Overvåkingen skal kunne avdekke eventuelle sigevannslekkasjer eller endringer i deponiets vanntilførsel.

2.2.1 Toppdekke og setninger

Toppdekket skal kontrolleres for sprekker, huller og erosjon minimum to ganger i året. Huller og sprekker skal tettes og skader på grunn av erosjon skal utbedres fortløpende.

Setningsmålinger skal gjennomføres minimum hvert andre år. Setninger som medfører dammer på overflaten skal utbedres slik at overvannet føres bort fra deponiet.

2.2.2 Deponigass

Deponigassanlegget med gassbrønner og ledningsanlegg skal kontrolleres minimum fire ganger i året. Uttaket av deponigass skal til en hver tid være mest mulig optimalt.

Ledningsanlegg og kummer for overvann, vann, spillvann og el kabler skal kontrolleres en gang i året for deponigass. Ved konsentrasjoner over 1 % metan (CH₄) skal det gjennomføres tiltak for å hindre spredning av deponigass gjennom ledningsnett og grøftesystemet.

Det skal årlig tas emisjonsmålinger på deponiets overflate. På steder med høy emisjon skal det iverksettes tiltak for å begrense utlekkingen av gass og lukt fra deponiet. Driftsansvarlig skal vurdere å gjennomføre tettingsarbeider eller etablering av et metanoksidasjonsfilter.

2.2.3 Sigevann

Sigevannsledninger og kummer skal kontrolleres minimum en gang i året og nødvendig rengjøring og utbedringer foretas etter behov.

2.2.4 Grunnvann

Grunnvannsbrønner skal kontrolleres minimum en gang i året (skader, tetthet o.l.) og utbedringer skal foretas etter behov.

Grunnvannets innhold av forurensningskomponenter skal overvåkes ved regelmessig prøvetaking oppstrøms og nedstrøms deponiet i henhold til fastsatt kontroll- og overvåkingsprogram.

2.3 Opphør av etterdrift

Når resultatet av kontroll- og overvåkingsprogrammet viser at deponiet ikke lenger er til skade for mennesker og natur, kan driftsansvarlig sende søknad til Fylkesmannen om at etterdriftsfasen skal opphøre.

Ved søknad om opphør av etterdriftsfasen skal følgende dokumentasjon oversendes Fylkesmannen:

- a) Oppsummering av analyseresultater/rapporteringsdata for de fem siste årene.
- b) Risikovurdering av deponiets påvirkning på mennesker og nærmiljøet og faren for fremtidige hendelser som kan påvirke miljøet og mennesker.
- c) Beskrivelse av tiltak for å avslutte etterdriftsfasen (riving av anlegg, fjerning av infrastruktur og gjerder, oppfylling, terrengarrondering, beplantning o.l.).
- d) Revidert reguleringsplan med bestemmelser dersom det har skjedd endringer i løpet av etterdriftsperioden.
- e) Oversikt som viser gjennomførte avslutnings- og etterdriftstiltak.

Fylkesmannen skal foreta inspeksjon før opphør av etterdriftsfasen kan aksepteres.

Tittel:	Tillatelse til innsamling, håndtering og behandling av avfall		Vilkårssett nr. 3
Bedrift:	Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS	Gitt dato:	26.5.2011
Anlegg:	DEPONI I DRIFT	Endret dato:	
Sted:	Trollmyra i Jevnaker kommune	UTM-nord:	6677100
		UTM-øst:	574050

3. Vilkår for deponi i drift

Tillatelsen gjelder deponi på Trollmyra i "Kategori 2: Deponi for ordinært avfall" i henhold til avfallsforskriften¹⁰ § 9-5 b), jf § 9-6 tredje ledd.

3.1 Avfall som tillates deponert

Avfallsforskriftens krav angående deponi for ordinært avfall gjelder generelt. Vedlegg II til kap. 9 i forskriften regulerer hva som kan mottas på deponi for ordinært avfall, jf. pkt. 2.2 i vedlegg II.

Biologisk nedbrytbart avfall kan ikke deponeres. Kravet i § 9-4 i avfallsforskriften til maksimalt innhold av TOC og glødetap gjelder. Unntaket fra dette kravet er at gateoppsop og forurenset jord og forurensede mudder masser kan deponeres.

Det er ikke tillatt å deponere følgende:

- ristgods, silgods og sandfangavfall fra avløpsrensaneanlegg
- avløpsslam som ikke tilfredsstiller kvalitetskravene for gjødselvarer

De to ovennevnte fraksjonene som ikke tillates deponert innebærer en innskjerping av kravet i § 9-4 i avfallsforskriften. Begrunnelsen for innskjerpingen er ønske om å begrense luktulempen.

Farlig avfall som er stabilt kan deponeres på deponi for ordinært avfall i henhold til kravene i pkt. 2.3. i vedlegg II til kap. 9 i forskriften. Dette omfatter også mottak av asbestavfall.

3.2 Behandling av avfall før deponering

Alt avfall skal være behandlet før deponering, jf. avfallsforskriften kapittel 9, § 9-6.

Behandlingen skal sikre at avfallets innhold av organisk materiale ikke overstiger forskriftens krav til maksimum innhold.

Avfall som lett kan materialgjenvinnes skal ikke deponeres.

3.3 Krav til deponeringen

Farlig avfall som omfattes av denne tillatelsen til deponering (jf. vilkår 3.1.), skal deponeres i egne celler avsatt til dette formål. Cellene skal være avmerket på kart. Avfallet skal være deklart i samsvar med bestemmelsene i avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall. Mottakskontrollen skal minimum følge kravene fastsatt i vedlegg II (jf. § 9-11 i avfallsforskrift). Det presiseres at dersom avfallet er ført opp i den europeiske avfallslisten med avfallskoder for både farlig og ikke-farlig avfall (speilinganger) må avfallsprodusent (jf. § 9-2 o) dokumentere hvilken klassifisering avfallet skal ha.

Det skal være etablert rutiner som sikrer at deponiet fører kontroll med dette og at videre behandling av deklarasjonsskjemaer skjer på forskriftsmessig måte.

- Deponering av gips (EAL 170802)
Gipsavfall skal deponeres i celler der det ikke mottas biologisk nedbrytbart avfall, jf. avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg II, punkt 2.2.1.

¹⁰ FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall

- Deponering av asbest (EAL 160212/ EAL 170601)
Asbest skal deponeres i egen celle avsatt til dette formål. Samdeponering av asbestholdig avfall klassifisert som farlig avfall og annet asbestholdig avfall tillates. Avfallet skal være emballert ved mottak og leveranser skal som hovedregel være varslet. Mottatt avfall skal umiddelbart etter kontroll deponeres og overdekkes med hensiktsmessig materiale. Det skal ikke utføres noe arbeid på deponiet/cellen som kan føre til utslipp av fiber (f.eks. boringer).
- Deponering av avfall fra sandblåsing som inneholder farlige stoffer (121116)
Mottatt avfall skal umiddelbart etter kontroll deponeres og overdekkes med hensiktsmessig materiale dersom det er fare for støvflukt. Deponeringen skal skje i celler der det ikke deponeres organisk avfall.

Lett forurensede masser med egnede egenskaper tillates brukt som overdekningsmasse, til brannmurer og interne veier som erstatning for rene masser.

3.4 Beskyttelse av jord og vann

3.4.1 Tiltak for å redusere sigevannsmengden

Minst mulig sigevann skal dannes i et deponi utover den vannmengden som trengs for å opprettholde en eventuell gassproduksjon. Det skal være størst mulig grad av oppsamling av det sigevannet som likevel oppstår.

Bedriften skal ha kontroll med innsig og inntrenging av grunn- og overflatevann og om nødvendig iverksette tiltak for å redusere vanninntrengningen til deponiet. Rent overflatevann fra tilstøtende arealer eller innsig av rent grunnvann skal ikke tilføres sigevannsnett, men ledes separat utenom deponiet.

Det skal sørges for kontroll med inntrengningen av nedbør i deponiet. Deponiets nedbørsfelt skal avgrenses ved midlertidig avskjæring av det aktive arealet som er åpent for deponering.

3.4.2 Tiltak mot utlekking av sigevann

Alle deponiceller og nye deponiområder skal oppfylle kravene til dobbel bunntetting, jf. avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg I, punkt 3.

Sigevann fra alle deponiceller som er i bruk til deponering av avfall og avsluttet deponiareal skal samles opp og føres til renseanlegg.

3.5 Oppfylling og drift av deponi

3.5.1 Oppfylling

Utformingen av deponiet skal sørge for at stabiliteten i avfallsmassen og tilknyttede strukturer sikres, særlig for å forebygge utglidninger, samt at faren for setninger reduseres.

Avfallet skal deponeres i celler og slik at det areal som er i bruk blir så lite som mulig. Hver celle skal avsluttes og overdekkes før en ny celle påbegynnes, jf. vilkår 3.8.1.

Deponert avfall skal komprimeres minimum samme dag og deponiceller i bruk skal dekkes til etter behov, men minimum ukentlig.

Både komprimeringsgrad og frekvens på tildekkingen av avfallet må tilpasses avfallstype i forhold til risiko for miljøulemper, betydning for deponiets gassproduksjon og klimatiske forhold og konkretiseres i bedriftens driftsrutiner.

Masser som benyttes til midlertidig tildekking av avfallet skal være egnet til formålet. For å hindre at det oppstår tette barrierer for vanngjennomstrømning nede i deponiet, må massene ha en høy permeabilitet.

Det skal foretas årlige registreringer og utbedringer av setninger i deponiet.

3.5.2 Drift

Det skal være etablert prosedyrer og rutiner for drift, vedlikehold, kontroll og overvåking av deponiet i driftsfasen. Disse skal sikre at kravene i avfallsforskriften og denne tillatelsen overholdes. Bedriften skal til en hver tid ha en oppdatert driftsplan som omfatter ovennevnte prosedyrer og rutiner.

3.6 Kontroll og overvåking

Bedriften skal årlig lage en oversikt over deponiets utvikling som viser det areal som avfallet opptar, avfallsvolumer og avfallssammensetning, deponeringsmetoder, varighet av deponeringen og deponiets gjenværende kapasitet.

På bakgrunn av resultater fra øvrig overvåking, skal bedriften utarbeide et vannbalanseregnskap for siste kalenderår. Meteorologiske data som er nødvendig for dette skal samles inn på deponiet eller nærmeste meteorologiske stasjon.

3.7 Avslutning og etterdrift

3.7.1 Trinnvis avslutning

Utformingen av toppdekket skal hindre erosjon og tilpasses etterbruk av arealene.

Dersom det senere skal etableres en ny celle oppå en eksisterende celle, skal denne kun midlertidig tildekkes med tette masser eller kunstig membran.

For celler som inneholder organisk avfall, skal utformingen av toppdekket sikre at det skjer en tilstrekkelig vanntilførsel til å opprettholde nedbrytningsprosessene i deponiet og oppsamling av produsert gass, samtidig som utvasking av avfallet begrenses til et minimum. Det skal legges til rette for biologisk metanoksidasjon [i lekkasjepunkter og som supplement til ordinær gassoppsamling].

Celler uten organisk avfall, men med risiko for utvasking av forurensende stoffer, skal ha et toppdekke med et tettingslag bestående av 0,5-1 m leire med en hydraulisk konduktivitet på 1×10^{-9} m/sek eller lavere, eller en kunstig membran.

3.7.2 Endelig avslutning og etterdrift

Når regulert deponivolum iht. godkjent reguleringsplan er utnyttet eller tillatelsen ikke lenger har gyldighet, skal deponiet avsluttes med mindre det gis tillatelse til å utvide deponiet.

Senest 1,5 år før avfallsdeponeringen skal opphøre, skal bedriften legge frem en plan for endelig avslutning og etterdrift. Planen skal blant annet omfatte et revidert overvåkings-program for vann og deponigass i etterdriftsfasen, samt angi en endelig utforming og etterbruk av deponiet.

Før deponiet avsluttes og lukkes, skal Fylkesmannen varsles. Fylkesmannen skal gjennomføre en inspeksjon på deponiet før det avsluttes. Fylkesmannen kan fastsette ytterligere vilkår for avslutning og etterdrift.

Deponioverflaten skal ha en konveks form. For celler avsatt til deponering av asbest, skal det endelige toppdekket være egnet til å hindre spredning av fiber. Vektsjiktet (dvs. øverste del av toppdekket) skal

kun bestå av rene masser. Dersom arealet skal benyttes til jord- eller skogbruk, må vekstsjiktet være dypt nok til å tåle pløying eller annen jordbearbeiding.
Tilsåing/beplantning skal skje umiddelbart etter at et område er endelig avsluttet.

HRA har ansvar for etterdrift av anlegg og installasjoner i minst 30 år etter avslutning.

Deponiet tillates ikke benyttet til boligformål før etterdriftsfasen er over.

Tittel:	Tillatelse til innsamling, håndtering og behandling av avfall		Vilkårssett nr. 4
Bedrift:	Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS	Gitt dato:	26.5.2011
Anlegg:	BIOGASSANLEGG	Endret dato:	11.7.2012
Sted:	Trollmyra i Jevnaker kommune	UTM-nord:	574395
		UTM-øst:	6677445

4. Vilkår for biogassanlegg

Tillatelsen gjelder for biogassanlegg for behandling av våtorganisk avfall.

4.1 Rammer

Det tillates mottak av inntil 20.000 tonn våtorganisk avfall pr. år.

Alt våtorganisk avfall som mottas skal behandles i biogassanlegget. Ved uforutsett driftsstans må avfallet uten opphold transporteres videre til godkjent mottak.

4.2 Type avfall

Type avfall som tillates levert på anlegget:

- våtorganisk avfall fra husholdningene
- våtorganisk avfall fra landbruk
- organisk avfall fra storhusholdninger og grossister
- vegetabiliske oljer og lignende (fra fettutskillere, fritryfett etc.)
- fiske- og slakteavfall som ikke kan benyttes til fôr
- annet våtorganisk avfall etter godkjenning av forurensningsmyndigheten

4.3 Sikring av avfallskvaliteten og sluttproduktet

4.3.1 Registrering og kvalitetssikring

Alt avfall skal registreres ved ankomst til anlegget, jfr. vilkår 1.7.

Det skal etableres rutine for stikkprøvekontroll av avfallsets sammensetning. Resultatene skal registreres og rapporteres, jfr. vilkår 1.7.2.

Internkontrollsystemet skal beskrive hvordan følgende sikres:

- kvaliteten på avfallet som tilføres anlegget
- dokumentasjon av behandlingsprosessen
- effekten av luktfjerningsanlegget
- disponering av sluttprodukter
- Journalføring og evaluering av klager på lukt

All bruk av gjødsel og jordforbedringsmidler produsert i biogassanlegget skal være i samsvar med gjeldende regelverk og godkjent for bruk.

4.3.2 Drift

Alt mottak og behandling av avfallet skal skje innendørs og i lukkede tanker.

Biogassanlegget skal være utstyrt med to driftslinjer og ellers tilstrekkelig utstyr, herunder bl.a. tilstrekkelig nødstrøm for å kunne drive effektiv og kontrollert behandling til alle årstider.

Om vinteren kan containere med frossent avfall mellomlagres til avfallet har tint tilstrekkelig til at det kan sendes inn i biogassanlegget. Ellers tillates det ikke mellomlagring av ubehandlet våtorganisk avfall.

4.3.3 Utendørs lagring

Utendørs lagring av våtorganisk avfall eller råtnerest tillates ikke.

Etterkompostering av fast råtnerest fra biogassanlegget skal skje i innendørs lager. Ettermodning ute tillates først når prosessen med etterkomposteringen er tilstrekkelig utført og produktet er tilnærmet luktfritt.

4.4 Luktutslipp

4.4.1 Krav til luktutslipp

Luktimmisjonen ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overstige 1 ouE/m^3 , angitt som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil (frekvens og midling).

Ved gjentatte naboklager på lukt kan Fylkesmannen kreve dokumentasjon på at bedriften verifiserer luktgrensene gjennom luktprøvetaking i hht. NS-EN 13725, i kombinasjon med en spredningsmodell.

4.4.2 Luftmengder

Bygget skal ha tilstrekkelig undertrykk, slik at forurenset luft ikke slipper ut til omgivelsene. Dette gjelder både for deler av bygget hvor behandlingsprosesser foregår og lager for etterkompostering.

4.4.3 Luftrensing

Anlegget skal være utstyrt med et effektivt luktfjerningsanlegg for rensing av luft før den slippes ut av anlegget slik at det ikke oppstår luktproblemer.

Avtrekkslufta skal renses på en slik måte at anlegget totalt sett ikke fører til luktproblemer. Dersom det oppstår sjenerende lukt fra biogassanlegget, kan Fylkesmannen stille krav om endret behandling av det våtorganiske avfallet slik at en kan få enda bedre kontroll med luktutslipp.

4.4.4 Driftsstans

Avbrudd eller driftsstans av luktfjerningsanlegget skal ikke overstige 5 døgn pr år. Planlagt driftsstans skal foretas på tidspunkt som gir minst mulig spredning av lukt til omgivelsene.

I forbindelse med unormale driftssituasjoner eller driftsstans som kan medføre luktproblemer for boliger og næringsvirksomheter i avfallsanleggets nærområder skal de berørte parter varsles.

Større endringer av driftsopplegg med betydning for utslipp av lukt skal også varsles Fylkesmannen og kommunens helse- og miljømyndigheter.

4.4.5 Egenkontrollrapportering

Bedriften skal drive et kontinuerlig og systematisk arbeid for å unngå utilsiktet utslipp av lukt. Bedriften skal utføre luktrisikovurdering som skal gi grunnlag for beskrivelse av alle vesentlige utslipp til luft fra virksomheten og beskrive luktpotensialet ved hvert enkelt trinn i prosessen. Ved modifikasjon og endrede produksjonsforhold skal luktrisikovurderingen oppdateres.

Uregelmessigheter og uønskede hendelser ved driften av biogassanlegget skal registreres og evalueres fortløpende av bedriften, og inngå som en fast del i bedriftens kvalitetsarbeid.

Bedriften skal iverksette rutiner for journalføring av klager på lukt fra omkringliggende bebyggelse. Bedriften skal for påfølgende år rapportere status for dette arbeidet i årsrapport, jf. krav i pkt. 1.7.2.

4.5 Utslipp til vann

Det skal ikke være utslipp til grunnen fra anlegget.

Fra arealet som skal brukes til ettermodning, skal det normalt ikke være avrenning. Skulle det vise seg at det blir avrenning fra området skal det forurensede vannet ledes til renseanlegget.

Prosessvann, som ikke returneres til prosessen, kan ledes til renseanlegget så fremt renseanlegget har tilstrekkelig kapasitet, jf. vilkårsett nr. 6.

Tittel:	Tillatelse til innsamling, håndtering og behandling av avfall	Vilkårssett nr. 5
Bedrift:	Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS	Gitt dato: 26.5.2011
Anlegg:	GASSOPPSAMLINGSANLEGG	Endret dato:
Sted:	Trollmyra i Jevnaker kommune	UTM-øst: 574365 UTM-nord: 6677220

5. Vilkår for gassoppsamlingsanlegg for deponi og biogassanlegg

Oppsamling, behandling og utnyttelse av deponigass og gass fra biogassanlegg skal utføres på en slik måte at helse- eller miljøfare ikke oppstår.

Anlegget skal være godkjent og tilfredsstillende de krav som stilles fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

5.1 Optimalisert uttak av deponigass

Deponigass skal samles opp for energiutnyttelse fra alle deponiceller med signifikant gassproduksjon, både i drifts- og etterdriftsperioden.

Anlegget skal sikre et miljømessig optimalt gassuttak, tilpasset deponiets størrelse og forventet/beregnet gasspotensial. Det skal jevnlig evalueres effektivitet og behov for oppgraderingstiltak.

Bedriften skal ha regelmessig kontroll med diffuse utslipp av deponigass etter fastsatte rutiner, og gassuttaksanleggets effektivitet, og om nødvendig iverksette avbøtende tiltak.

5.2 Utnyttelse av gass fra deponi og biogassanlegg

Det stilles krav om at HRA utnytter gassproduksjonen maksimalt, og løpende vurderer optimale løsninger for energiutnyttelse av denne ressursen.

Ved driftsstans skal fakler for deponigass tenne automatisk og gi fullstendig forbrenning av biogassen. Det tillates ikke kaldfakling.

5.3 Registrering av deponigass

Uttak av deponigass skal registreres med uttatt mengde metan, volumprosent metan, volumprosent O₂ og mengde avfaklet eller utnyttet til energiformål.

Minst en prøve skal analyseres på akkreditert laboratorium på metan, oksygen og CO₂. Registreringen synliggjøres i selskapets årsrapportering, jf. vilkår 1.7.2.

5.4 Overvåking av deponigass

Det skal gjennomføres regelmessig kontroll av gassproduksjon og gasslekkasje fra deponiets overflate tilpasset deponiets innhold av biologisk nedbrytbart avfall. Overvåkingen skal være representativ for hver seksjon av deponiet.¹¹ Hyppighet og metodikk skal beskrives i miljøkontrollprogrammet og minimum tilfredsstillende kravene i avfallsforskriftens vedlegg III.

Registreringene skal avmerkes på deponiets kartgrunnlag og tegninger, jf. vilkår 1.8, når og hvilke tiltak som er satt i gang.

¹¹ Forskriften stiller krav om at overvåkingen av *gassdannelse* må være representativ for hver seksjon av deponiet.

Uttak av deponigass og innhold av metan skal måles kontinuerlig. Overvåkingen av deponigassuttaket skal synliggjøres i selskapets miljørapport.

Det kan komme krav om måling av deponigassens sammensetning utover innhold av metan.

Tittel:	Tillatelse til innsamling, håndtering og behandling av avfall		Vilkårssett nr. 6
Bedrift:	Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS	Gitt dato:	26.5.2011
Anlegg:	RENSEANLEGG SIGEVANN OG PROSESSVANN	Endret dato:	11.7.2012
Sted:	Trollmyra i Jevnaker kommune	UTM-nord:	574170
		UTM-øst:	6677415

6. Vilkår for renseanlegg

Tillatelsen gjelder for rensing av sigevann fra deponi og overflødig prosessvann fra biogassanlegg ved Trollmyra avfallsplass.

6.1. Oppsamling og behandling av sigevann og prosessvann

Sigevann fra alle deponiceller som er i bruk og avsluttet deponiareal skal samles opp, og ledes til renseanlegg. Oppsamlingssystemet skal vedlikeholdes etter fastsatte rutiner, for å hindre tilgroing og sikre optimal drift.

Overflødig prosessvann fra biogassanlegg kan inntil videre føres til samme renseanlegg, men det er et krav at renseanlegget har tilstrekkelig kapasitet. Dersom alternative løsninger finnes, skal disse velges. Overflødig flytende biorest som ikke føres tilbake til biogassproduksjon skal samles opp i tank og brukes til annen avsetning.

6.2. Overvåkning av sigevann, overflatevann og grunnvann

Bedriften skal ha et overvåkingsprogram for sigevann, overflatevann og grunnvann i henhold til avfallsforskriftens kapittel 9 vedlegg III og Klifs veileder TA 2077/2005 (eller senere utgaver). Utvidet prøvetaking skal tas hvert 5 år.

For sigevann og overflatevann skal det tas blandeprøver så langt som det er mulig, som er representative for den gjennomsnittlige sammensetningen i perioden siden forrige prøvetaking.

Minimumskrav til prøvetakings- og analysefrekvens i deponiets driftsfase fremgår av tabellen:

Overvåkingstema	Frekvens
Sigevannsmengde	Kontinuerlig
Sigevannets sammensetning	Kvartalsvis
Grunnvannsnivå	Hver sjetten måned
Grunnvannets sammensetning (kontrollbrønner)	Kvartalsvis

Bedriften har ansvar for å påse at overvåkingsprogrammet er tilstrekkelig til å avdekke eventuelle uakseptable utslipp fra deponiet til omgivelsene. Overvåkingsprogram med fastsatte prøvepunkt og analysefrekvens fremlegges for Fylkesmannen innen **1.1.2013**.

Bedriften er pliktig til å sørge for at resultat av all overvåking vurderes av faglig sakkyndig. Dersom vurderingene viser at det er behov for tiltak for å overholde kravene i denne tillatelsen, er bedriften pliktig til så snart som praktisk mulig å utbedre forholdene.

6.3. Utslipp til luft

Anlegget skal drives slik at nærmiljøet ikke sjeneres av lukt, jf. vilkår 1.4.1.

Tittel:	Tillatelse til innsamling, håndtering og behandling av avfall		Vilkårssett nr. 7
Bedrift:	Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS	Gitt dato:	26.5.2011
Anlegg:	SORTERINGSANLEGG OG MELLOMLAGRING	Endret dato:	
Sted:	Trollmyra i Jevnaker kommune	UTM-nord: UTM-øst:	574365 6677220

7. Vilkår for sorteringsanlegg

Vilkårene gjelder sorteringsanlegget på hovedanlegget på Trollmyra. Anlegget kan ta imot avfall for sortering fra næringsvirksomhet.

All sortering, omlasting og mellomlagring av avfall (både usortert og sortert) skal foregå på en forurensningsmessig forsvarlig måte.

7.1 Utforming av sorteringsanlegg

Anlegget skal være utformet slik at det ikke kan medføre forurensning til jord, vann eller avløpsnett.

Sorteringsplass skal ha fast dekke og utformes slik at området enkelt kan rengjøres. Områder hvor det kan være fare for avrenning av olje skal ha avløp til sandfang og oljeutskiller. Sandfang og oljeutskiller skal være tilstrekkelig dimensjonert.

7.2 Drift av sorteringsanlegg

All håndtering av avfall skal tilrettelegges for høyest mulig sorteringsgrad, slik at høyest mulig gjenvinningsgrad oppnås. Mengden restavfall etter sortering skal minimaliseres.

Alle mengder avfall inn og ut skal journalføres, jf. vilkår 1.7.

Anlegget skal ha tilstrekkelige rutiner for mottakskontroll for å hindre innblanding av ulovlig avfall. Dette må kunne dokumenteres. Mottakskontrollen må inkludere visuell kontroll før og etter lossing.

Dersom ulovlig avfall mottas ved anlegget skal dette registreres som et avvik, og så snart som mulig videreleveres til et godkjent mottaks- eller behandlingsanlegg.

7.3 Mellomlagring av avfall

7.3.1 Sortert avfall

Det tillates mellomlagring av sortert avfall i påvente av ekstern disponering, intern bruk eller deponering. Som for eksempel:

- trevirke
- bygg- og anleggsavfall
- metall
- brennbart avfall
- hageavfall/kompost

Lagring kan skje utendørs på en slik måte at det ikke strider med regulerings- bestemmelsene for området. Fraksjoner skal lagres separat og overdekkes/emballeres etter behov for å unngå flygeavfall og støvulemper. Lager skal sikres mot selvantennelse og brann.

Omlasting og mellomlagring av avfall skal foregå på tett dekke. Avfallet skal ikke tilføres overflatevann, og eventuell avrenning fanges opp av system for sigevannsbehandling.

Impregnert trevirke er farlig avfall og må håndteres etter avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall. Mengden impregnert trevirke skal holdes så lav som mulig.

Avfallet som ligger på lager skal disponeres så raskt som mulig og senest innen **12 mnd.** etter mottak. Farlig avfall kan oppbevares i inntil **6 mnd.**

7.3.2 Forurensede masser

Det skal være et eget separat mottak/mellomlager for forurensede masser og masser med ukjent innhold. Forurensede masser fra ulike områder må ikke blandes sammen.

Mottak, mellomlagring og behandling skal skje på tette dekker med oppsamling av sigevann.

Sigevannet skal passere oljeutskiller.

Mellomlagring fra mottak til videre disponering eller behandling skal være kortest mulig og **ikke overstige 60 dager.**

Virksomheten må til enhver tid kunne dokumentere massenes innhold i henhold til liste over prioriterte stoffer, jfr. **vedlegg I**. Forurensede masser klassifisert som farlig avfall og som ikke kan deponeres i henhold til deponiforskriften kan ikke mellomlagres med mindre det gis dispensasjon fra Fylkesmannen etter fremlagt søknad.

Tittel:	Tillatelse til innsamling, håndtering og behandling av avfall		Vilkårssett nr. 8
Bedrift:	Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS	Gitt dato:	26.5.2011
Anlegg:	GJENVINNINGSTASJONER		Endret dato:
Sted:	Trollmyra, Jevnaker kommune	UTM-øst:	575500
		UTM-nord:	6677300
	Roa, Lunner kommune	UTM-øst:	589440
		UTM-nord:	6691733
	Mohagen, Gran kommune	UTM-øst:	585500
		UTM-nord:	6698100

8. Vilkår for gjenvinningsstasjoner

For kommunale mottak som mottar farlig avfall gjelder standardiserte krav, jf. avfallsforskriften kapittel 11, vedlegg 2 *Standardiserte krav for kommunale mottak*.

8.1 Tillatte avfallsfraksjoner

Avfallsfraksjoner som kan tas i mot er f eks glass, hvitevarer, metaller, klær, papir, papp, plast, trevirke, EE-avfall, hageavfall, sortert og usortert restavfall, samt farlig avfall.

All håndtering av avfall skal tilrettelegges for høyest mulig sorteringsgrad, slik at høyest mulig gjenvinningsgrad oppnås. Ved mottak av usortert avfall skal selskapet sørge for sortering på eget sorteringsanlegg på Trollmyra.

Tillatelsen gir adgang til å motta og mellomlagre de farlige avfallstyper som er definert i avfallsforskriftens § 11-4. Alt farlig avfall skal deklarerer i henhold til avfallsforskriften, kapittel 11. Ved mottak av farlig avfall fra virksomheter skal HRA påse at avfallsbesitter har deklarerert avfallet, jf. avfallsforskriften § 11-13. Avfallsbesitter er selv ansvarlig for at deklarasjonen er korrekt utført, jf. avfallsforskriften § 11-12.

Mottatt farlig avfall som av ulike grunner ikke kan mottas, skal snarest mulig returneres til leverandøren eller til godkjent mottak.

8.2 Drift

Mellomlagring av sorterte fraksjoner skal fortrinnsvis skje i beholdere (containere el.) som er lukket eller overbygd. Dersom lagring skjer utenfor beholder skal lagringen foregå på fast dekke ved fare for avrenning. Overflatevann fra faste dekker skal føres til kommunalt avløp eller disponeres på annen måte etter tillatelse fra kommunen.

Fraksjonene skal holdes godt adskilt fra hverandre og fra blandet avfall.

Anlegget skal drives slik at oljeholdig vann ikke oppstår. Eventuelt søl og spill av oljer skal straks suges opp med absorbenter, og leveres som farlig avfall.

Lagringstid for hage- og parkavfall skal begrenses tidsmessig ut fra hensynet til fare for avrenning og luktulempet. Slikt avfall skal derfor fjernes minst 2 ganger i sommerhalvåret.

Det er ikke tillatt med noen form for deponering av avfall på gjenvinningsstasjonen.

Det skal ikke forekomme nevneverdige luktulempet for nærliggende bebyggelse som følge av avfallshåndteringen.

8.3 EE-avfall

EE-avfall inneholder ofte komponenter eller stoffer som betegnes som farlig avfall, og elt EE-avfall skal derfor håndteres og mellomlagres forsvarlig. Lagring av EE-produkter skal foregå slik at gjenvinningsmulighetene ikke reduseres og slik at helse- og miljøskadelige stoffer ikke lekker ut og spres.

8.4 Asbestholdig avfall

Arbeidstilsynets forskrift¹² om asbest må være kjent, og nødvendige yrkeshygieniske forholdsregler innarbeidet i driftsinstruksen.

Ved levering skal avfallet være innpakket i tett bestandig emballasje. Hvis avfaller ikke er emballert skal leveransen avvises.

Avfallet må håndteres og lagres uten at emballasjen skades på en slik måte at asbestfibre kan frigis til atmosfæren.

Avfallet skal legges på deponi med godkjenning for denne type avfall.

¹² FOR 2005-04-26 nr 362: Forskrift om asbest

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte stoffer.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 fig. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Kobber og kobberforbindelser	Cu og Cu-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

	Vanlige forkortelser
Bromerte flammehemmere:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktaborbromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Klorholdige organiske forbindelser	
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Tetrakloreten	PER
Tensidene:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Trikloretan	TRI
Muskylener (nitromuskforbindelser):	
Muskxylen	
Muskketon	
Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
Perfluor oktylsulfonat og andre perfluoreerte alkylsulfonater	PFOS, PFAS
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenylyltinn	TFT, TPT

VEDLEGG 2**Øvre grenseverdier for forurenset masse til deponi.**

Stoff	mg/kg
Arsen	1 000
Bly	2 500
Kadmium	1 000
Kvikksølv	1 000
Kobber	25 000
Sink	25 000
Krom (III)	25 000
Krom (VI)	1 000
Nikkel	2 500
∑PCB7	50
DDT	50
∑PAH16	2 500
Benzo(a)pyren	100
Alifater C8-C10	20 000
Alifater > C10-C12	20 000
Alifater > C12-C35	20 000
DEHP	5 000
Dioksiner / furaner	0,015
Fenol	25 000
Benzen	1 000
Trikloretan	1 000

VEDLEGG 3

Oversikt over de viktigste forskrifter og veiledere som gjelder for nedlagte avfallsdeponier

Nedenfor er det gitt en oversikt over de lover, forskrifter og veiledninger som normalt vil komme til anvendelse for et avfallsdeponi med bl.a. tekniske anlegg for oppsamling og ev behandling av overvann, sigevann og deponigass. Listen er ikke komplett og det er den driftsansvarligs ansvar å sette seg inn i de bestemmelser som gjelder for arbeidene/ anleggene og å påse at alle krav stilt i lover, forskrifter eller i utslippstillatelsen etterfølges for de anlegg som finnes inne på deponiområdet. Det er videre den driftsansvarliges plikt å påse at eventuelle underentreprenører har satt seg inn i alle relevante bestemmelser.

Forskrift av 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), kapittel 9 om deponering av avfall,

Stiller miljøkrav til deponiene og driften av disse.

Veileder til avfallsforskriften, TA-1951/2003

Overvåking av sigevann, TA-2077/2005

Omfatter kontroll- og overvåking av sigevann.

Veileder om finansiell garanti for avfallsdeponier, TA-2150/2006.

Lov av 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)

Denne loven omfatter verneutstyr, arbeidsmiljø, sikkerhet/arbeidsmiljø i forbindelse med tekniske innretninger, kjemiske stoffer o.l.

Forskrift av 06. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Stiller krav til oppfølging og kontroll av helse-, miljø- og sikkerhetsarbeider.

Lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)

Forskrift av 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften), kapittel 37 om meldeplikt etter forurensningsloven

Forskrift av 9. juli.1992 nr.1269 om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning

Utslipp til den lokale resipient eller til kommunalt ledningsnett av kjemikalier o.l. som benyttes til rensing av sigevann skal varsles som akutt forurensning. Utslipp av sigevann ved strømstans eller feil ved renseanlegget varsles til Fylkesmannen.

Lov av 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff (brann og eksplosjonsvernloven)

Forskrift av 8. juni 2009 om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen

Veiledning om gassanlegg på fyllplasser (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap), (DSB)

Kommer til anvendelse ved utførelse av bygge- og anleggsarbeider på deponier med deponigassanlegg.

Forskrift av 9. desember 1996 nr. 1242 om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlige områder (ATEX-produktforskrift)

Omfatter krav til deponigassanlegg.

Forskrift av 30. juni 2003 nr. 911 om helse og sikkerhet i eksplosjonsfarlige atmosfærer (ATEX-brukerforskrift)

Omfatter krav til deponigassanlegg.

Veiledning om fyringsanlegg for flytende og gassformig brensel

Omfatter krav til fyringsanlegg som benytter deponigass.

NEK 60079-10 Klassifisering av eksplosjonsfarlige områder

Omfatter krav til deponigassanlegg.

NEK 60079-14 Elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder

Omfatter krav til deponigassanlegg.

Lov av 24. mai 1929 nr. 4 Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr

Omfatter krav til utførelse, vedlikehold og drift av elektriske anlegg og sikkerhet ved arbeid med lavspenningsanlegg.

Forskrift av 6. november 1998 nr. 1060 om elektriske lavspenningsanlegg

Plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77

Stiller krav til byggetiltak og arealplanlegging (reguleringsplaner).

Sigevannsanlegg skal sikres tilstrekkelig for å hindre fri adgang i henhold til gjeldende forskrifter for åpne vannbasseng, jf. § 83.

Et areal kan bare bebygges dersom det er tilstrekkelig sikkerhet mot fare som følge av miljøforhold, jf. § 68

Risikovurdering av forurenset grunn, SFTs veileder 99:01A,

Det skal foretas risikovurderinger i henhold til denne veilederen ved utførelse av bygge- og anleggsarbeider på nedlagte deponier.

Veileder for kommunale risiko- og sårbarhetsanalyser, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, DSB.

Omfatter risikovurderinger i forbindelse med kommunens arealplaner og reguleringsplaner.